

PROW 2014-2020. Działanie
rolno-środowiskowo-klimatyczne

Płatność rolno-środowiskowa

Fot. Monika Miniewska

W roku 2019 wniosek o przyznanie płatności wraz z wymaganymi załącznikami (dokumentami), w tym wypełnionym materiałem graficznym, należy złożyć w terminie od 15 marca do 15 maja.

Wniosek o przyznanie płatności może być także złożony w terminie 25 dni kalendarzowych po terminie składania wniosków, czyli do 10 czerwca. Za każdy dzień roboczy opóźnienia, licząc od 16 maja, stosowane będzie zmniejszenie płatności w wysokości 1% należnej kwoty.

Na realizację Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 przeznaczono ponad 13,5 mld euro. Na kwotę tę składają się środki z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz krajowe środki publiczne, z tego ponad 1 mld euro przypada na działania rolno-środowiskowo-klimatyczne.

Działanie rolno-
środowiskowo-
klimatyczne w ramach
PROW 2014-2020

Jest ukierunkowane na ochronę i zachowanie cennych siedlisk przyrodni-

czych i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt, ochronę gleb i wód oraz ochronę różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich.

Celem działania jest zachęcenie rolników do ochrony środowiska i przyrody w swoim gospodarstwie rolnym, przy zastosowaniu metod, które wykraczają poza zwykłą dobrą praktykę rolniczą.

Kto może ubiegać się o płatność?

Beneficjentem działania może być rolnik albo zarządca gruntów, albo grupa rolników, albo grupa rolników lub zarządców. Płatności w ramach działania są przyznawane co roku przez okres 5-letniego zobowiązania, beneficjentom, którzy dobrowolnie przyjmują na siebie zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne w zakresie danego pakietu lub wariantu. Płatność w całości lub w części rekompensuje utracony dochód i dodatkowo poniesione koszty.

Wysokość płatności

Płatność jest ryczałtowa, przyznawana w zależności od realizowanego pakietu do hektara (gruntu ornego/TUZ/obszaru przyrodniczego) lub do sztuki zwierząt (samic danej rasy).

Degresywność

W ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego, płatności podlegają regresywności w zależności od powierzchni deklarowanej do płatności:

- 100% stawki podstawowej – za powierzchnię od 0,10 ha do 50 ha,
- 75% stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 50 ha do 100 ha,
- 60% stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 100 ha.

Wyjątki

Degresywności nie stosuje się dla obszarów Natura 2000 położonych w granicach Parków Narodowych w ramach Pakietu 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000, Pakietu 3. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych. oraz Pakietu 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie (gdzie jest wprowadzony limit powierzchni do 5 ha dla poszczególnych gatunków/odmian roślin uprawnych).

Koszty transakcyjne

W ramach Pakietu 4 i 5 przysługują koszty transakcyjne związane z wykonaniem dokumentacji przyrodniczej przez eksperta przyrodniczego:

- do 1 ha – 260 zł,
- powyżej 1 ha do 5 ha – 1 000 zł,
- powyżej 5 ha do 20 ha – 2 000 zł,
- powyżej 20 ha do 50 ha – 3 000 zł,
- powyżej 50 ha – 4 000 zł.

W ramach wariantu 6.2. przysługują koszty transakcyjne za wykonanie oceny laboratoryjnej wytworzonych nasion w akredytowanych laboratoriach urzędowych lub koszt wykonania oceny wytworzonego materiału siewnego odmian regionalnych i amatorskich wpisanych do rejestru odmian, prowadzonego przez Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU).

Patrz tabela 1.

Pakiety/warianty

W ramach zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych rolnik ma możliwość wyboru spośród 7 pakietów podzielonych na 28 wariantów.

Patrz tabela 2.

Zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne

Zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne jest realizowane w ra-

Zanim przystąpisz, musisz pamiętać:

Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone

■ dwukrotna chemiczna analiza gleby (pH, P, K, Mg i węgiel organiczny) – wykonana w pierwszym (lub poprzedzającym) i w ostatnim (lub poprzedzającym) roku realizacji pakietu, przy czym w zakresie pH, P, K, Mg wykonana przed upływem 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośrednio w ostatnim roku realizacji pakietu,

■ obowiązek corocznego opracowania i przestrzegania planu nawozowego, opartego na bilansie azotu oraz chemicznej analizie gleby, określającego dawki N, P, K, Mg i potrzeby wapnowania,

■ zastosowanie minimum cztery upraw na gruncie ornym (w plonie głównym w ciągu roku w gospodarstwie), udział głównej rośliny oraz łącznie zbóż w strukturze zasiewów nie może przekraczać 65%; udział każdej z czterech upraw nie może być mniejszy niż 10% powierzchni wszystkich gruntów ornych w gospodarstwie,

■ jeżeli w gospodarstwie jest więcej niż cztery uprawy, wówczas udział każdej z trzech największych upraw nie może być mniejszy niż 10% powierzchni wszystkich gruntów ornych w gospodarstwie, i udział pozostałych upraw łącznie nie może być mniejszy niż 10% powierzchni wszystkich gruntów ornych w gospodarstwie.

Pakiet 2. Ochrona gleb i wód

■ siew roślin międzyplonowych złożonych z minimum trzech gatunków w terminie do 15 września i możliwość wznowienia zabiegów od 1 marca,

■ dopuszczalne jest zwiększanie lub zmniejszanie powierzchni objętej zobowiązaniem o nie więcej niż 15% w każdym roku, w odniesieniu do wielkości powierzchni objętej zobowiązaniem w pierwszym roku,

■ na gruntach zagrożonych erozją wodną należy utrzymać minimalną okrywą roślinną zimą na powierzchni 30% gruntów ornych. Do tej powierzchni nie przysługuje płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna.

Pakiet 3. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych

■ sad składający się z co najmniej 12 drzew, rozmnażanych na silnie rosnących podkładkach i prowadzonych, jako pienne lub wysokopienne drzewa, w wieku od 15 lat, reprezentujących nie mniej niż 4 odmiany lub gatunki, przy czym ich liczba na 1 ha powierzchni sadu jest nie mniejsza niż 90 szt., a minimalna wysokość pnia powinna wynosić 1,20 m,

■ istnieje możliwość uzupełnienia wypadów w sadzie, w miejscach gdzie nie ma zapewnionej ciągłości nasadzenia, po uzyskaniu pierwszej płatności rolnośrodowiskowo-klimatycznej do 40% obsady wszystkich drzew.

Pakiet 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000

Pakiet 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000

■ posiadanie dokumentacji przyrodniczej opracowanej przez eksperta przyrodniczego (botanika/ornitologa).

Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie

■ uprawie lub wytwarzaniu materiału siewnego/nasion odmian regionalnych i/lub amatorskich zarejestrowanych w Krajowym oraz pozostałych gatunków i odmian roślin zagrożonych erozją genetyczną tj. pszenica płaskurka, pszenica samopsza, żyto krzyca, lnianka siewna, nostrzyk biały, lędźwian siewny, soczewica, pasternak, przelot popolity, gryka pospolita oraz proso zwyczajne.

Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie

■ posiadanie wybranych gatunków zwierząt gospodarskich określonych w rozporządzeniu

■ wszystkie zwierzęta muszą być wpisane do ksiąg hodowlanych i muszą być objęte programem ochrony zasobów genetycznych,

■ upoważnionym do realizacji lub koordynacji działań w zakresie ochrony zasobów genetycznych, w zależności od poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich, jest Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy.

Tabela 1

Koszt wykonania oceny wytworzonych nasion w laboratoriach urzędowych lub akredytowanych w przypadku wytwarzania nasion gatunków roślin wymienionych w ust. 4 załącznika nr 4 do rozporządzenia

✓ za 1 z następujących gatunków roślin: lnianka siewna (lnicznik siewny), nostrzyk biały, lędźwian siewny, soczewica jadalna, pasternak zwyczajny, przelot pospolity – **268 zł**

✓ za 1 z następujących gatunków roślin: pszenica płaskurka, pszenica samopsza, żyto krzyca, gryka zwyczajna, proso zwyczajne – **240 zł**

Koszt wykonania oceny wytworzonego materiału siewnego w laboratoriach urzędowych lub akredytowanych w przypadku wytwarzania materiału siewnego roślin odmian regionalnych i amatorskich wpisanych do rejestru odmian prowadzonego na podstawie przepisów o nasiennictwie

za każdy gatunek rośliny – **262 zł**

mach tylko jednego wariantu albo tylko jednego pakietu, w przypadku, gdy pakiet nie obejmuje wariantów. Rolnik lub zarządca może jednocześnie realizować więcej niż jedno zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne, pod warunkiem, że zostało ono podjęte w tym samym roku lub roku następnym.

Wymogi obowiązujące w ramach wszystkich pakietach:

Beneficjent programu rolnośrodowiskowo-klimatycznego ma obowiązek posiadania planu działalności rolnośrodowiskowej sporządzony przez doradcę rolnośrodowiskowego (w tym również eksperta przyrodniczego, jeżeli taki dokument jest wymagany), a także obowiązek zachowania wszystkich trwałych użytków zielonych i elementów krajobrazu nieużytkowanych rolniczo, stanowiących ostoję dzikiej przyrody.

Monika Miniewska DODR

Tabela 2. Pakiety i warianty Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego oraz stawki płatności

Lp.	Pakiety	Warianty	Stawki płatności
1	Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone		400 zł/ha
2	Pakiet 2 Ochrona gleb i wód	2.1 Międzyplony	650 zł/ha
		2.2 Pasy ochronne na stokach o nachyleniu pow. 20%	450 zł/ha
3	Pakiet 3. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych		1964 zł/ha
4	Pakiet 4 Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000	Ochrona siedlisk przyrodniczych:	
		4.1 Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe	1276 zł/ha
		4.2 Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla	1043 zł/ha
		4.3 Murawy	1300 zł/ha
		4.4 Półnaturalne łąki wilgotne	911 zł/ha
		4.5 Półnaturalne łąki świeże	1083 zł/ha
		4.6 Torfowiska	
		4.6.1 Torfowiska – wymogi obowiązkowe	600 zł/ha
		4.6.2 Torfowiska – wymogi obowiązkowe i uzupełniające	1206 zł/ha
		4.7 Ekstensywne użytkowanie na obszarach specjalnej ochrony ptaków (OSO)	600 zł/ha
		Ochrona siedlisk łągowych ptaków:	
		4.8 Ochrona siedlisk łągowych ptaków: rycyk, kszyc, krwawodziób lub czajka	890 zł/ha
		4.9 Ochrona siedlisk łągowych ptaków: wodniczka	1199 zł/ha
4.10 Ochrona siedlisk łągowych ptaków: dubelt lub kulik wielki	1070 zł/ha		
4.11 Ochrona siedlisk łągowych ptaków: derkacz	642 zł/ha		
5	Pakiet 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000	Ochrona siedlisk przyrodniczych:	
		5.1 Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe	1276 zł/ha
		5.2 Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla	1043 zł/ha
		5.3 Murawy	1300 zł/ha
		5.4 Półnaturalne łąki wilgotne	911 zł/ha
		5.5 Półnaturalne łąki świeże	1083 zł/ha
		5.6 Torfowiska	
		5.6.1 Torfowiska – wymogi obowiązkowe	600 zł/ha
5.6.2 Torfowiska – wymogi obowiązkowe i uzupełniające	1206 zł/ha		
6	Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie	6.1 Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie – w przypadku uprawy	750 zł/ha
		6.2 Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie – w przypadku wytwarzania nasion lub materiału siewnego	1000 zł/ha
7	Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie	7.1 Zachowanie lokalnych ras bydła	1600 zł/szt.
		7.2 Zachowanie lokalnych ras koni	1500 zł/szt.
		7.3 Zachowanie lokalnych ras owiec	360 zł/szt.
		7.4 Zachowanie lokalnych ras świń	1140 zł/szt.
		7.5 Zachowanie lokalnych ras kóz	580 zł/szt.